

เอกสารประกอบการเรียน

วิชา ภาษาไทย

ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๓

โรงเรียนบางปะอิน “ราชานุเคราะห์ ๑”

ครูณัฐวุฒิ สายันต์

ชื่อ-นามสกุล.....ชั้น.....เลขที่.....

การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

การอ่านออกเสียงบทร้อยกรอง

การอ่านออกเสียงร้อยกรอง เป็นการอ่านที่มุ่งให้เกิดความเพลิดเพลินซาบซึ้งในรสของคำประพันธ์ ซึ่งจะต้องอ่านอย่างมีจังหวะ ลีลา และท่วงทำนองตามลักษณะคำประพันธ์แต่ละชนิด

การอ่านบทร้อยกรอง อ่านได้ ๒ แบบ ดังนี้

๑. อ่านออกเสียงธรรมดา เป็นการอ่านออกเสียงพูด ตามปกติเหมือนกับอ่านร้อยแก้ว แต่มีจังหวะวรรคตอน

๒. อ่านเป็นทำนองเสนาะ เป็นการอ่านมีสำเนียงสูง ต่ำ หนัก เบา ยาว สั้นเป็นทำนองเหมือนเสียงดนตรี มีการเอื้อนเสียง เน้นสัมผัส ตามจังหวะ ลีลาและท่วงทำนองตามลักษณะบังคับของบทประพันธ์ให้ชัดเจนและเหมาะสม

หลักเกณฑ์ในการอ่านออกเสียงร้อยกรอง

๑. ศึกษาลักษณะบังคับของคำประพันธ์ เช่น การแบ่งจังหวะจำนวนคำสัมผัสเสียง วรรณยุกต์ เสียงหนักเบา เป็นต้น

๒. อ่านให้ถูกต้องตามลักษณะบังคับของคำประพันธ์

๓. อ่านออกเสียง ร ล คำควบกล้ำให้ชัดเจน

๔. อ่านออกเสียงดังให้ผู้ฟังได้ยินทั่วถึง ไม่ดังหรือค่อยจนเกินไป

๕. คำที่รับสัมผัสกันต้องอ่านเน้นเสียงให้ชัดเจน ถ้าเป็นสัมผัสนอกต้องทอดเสียงให้มีจังหวะยาวกว่าธรรมดา

๖. มีศิลปะในการใช้เสียง เอื้อนเสียง และทอดจังหวะให้เข้าจนจบบท

ข้อควรคำนึงในการอ่านบทร้อยกรอง

การอ่านบทร้อยกรอง หรือทำนองเสนาะ ให้ไพเราะและประทับใจผู้ฟังมีข้อควรปฏิบัติ ดังนี้

๑. ก่อนอ่านทำนองเสนาะควรรักษาสุขภาพให้ดี มีความพร้อมทั้งกายและใจ จะช่วยให้มั่นใจมากขึ้น
๒. ตั้งสติให้มั่นคง ไม่หวั่นไหว ตื่นเต้น ตกใจ หรือประหม่า ควรมีสมาธิก่อนอ่านและขณะกำลังอ่าน เพื่อไม่ให้เกิดข้อผิดพลาด
๓. ก่อนอ่านควรตรวจดูบทอ่านอย่างคร่าวๆ และรวดเร็วเพื่อพิจารณาคำยาก หรือการผันวรรณยุกต์ และอื่นๆ
๔. พิจารณาบทที่จะอ่าน เพื่อตัดสใจ เลือกใส่อารมณ์ในบทอ่านให้เหมาะสมสอดคล้องกับเนื้อความ
๕. หมั่นศึกษาและฝึกฝนการอ่านทำนองเสนาะจากผู้รู้เกี่ยวกับกลวิธีต่างๆอยู่เสมอ จึงจะทำให้สามารถอ่านทำนองเสนาะได้อย่างไพเราะ

คุณค่าของการอ่านทำนองเสนาะ

๑. ผู้ฟังเห็นความงามของบทร้อยกรองที่อ่าน
๒. ผู้ฟังได้รับความไพเราะและเกิดความซาบซึ้ง
๓. เกิดความสนุกสนานเพลิดเพลิน
๔. จดจำบทร้อยกรองได้รวดเร็วแม่นยำ
๕. ช่วยกล่อมเกล่าจิตใจให้เป็นคนอ่อนโยน
๖. ช่วยสืบทอดวัฒนธรรมในการอ่านทำนองเสนาะไว้เป็นมรดกของชาติ

วิธีการอ่านทำนองเสนาะจากคำประพันธ์

การอ่านกลอนสุภาพ

กลอนสุภาพ นิยมอ่านเสียงสูง ๒ วรรค และเสียงต่ำ ๒ วรรค

การแบ่งจังหวะวรรคในการอ่าน มีดังนี้

วรรคละ ๖ คำ อ่าน ๒/๒/๒ ๐๐/๐๐/๐๐

วรรคละ ๗ คำ อ่าน ๒/๒/๓ ๐๐/๐๐/๐๐๐

วรรคละ ๘ คำ อ่าน ๓/๒/๓ ๐๐๐/๐๐/๐๐๐

วรรคละ ๙ คำ อ่าน ๓/๓/๓ ๐๐๐/๐๐๐/๐๐๐

การแบ่งจังหวะวรรคละ ๖ คำ

ไผ่ชอ/อ้อเสียด/เบียดออกด//

ลมลอด/ไล่เลี้ยว/เยวไม่//

ออกแอด/แอดออกด/ยอดไกว//

แพใบ/ไล่น้ำ/ลำคลอง//

การแบ่งจังหวะวรรคละ ๘ คำ

แล้วสอนว่า/อย่าไว้/ใจมนุษย์

มันแสนสุด/ลึกล้ำ/เหลือกำหนด

ถึงเถาวัลย์/พันเกี่ยว/ที่เลี้ยวลด//

ก็ไม่คด/เหมือนหนึ่งใน/น้ำใจคน//

การอ่านกาพย์ยานี ๑๑

กาพย์ยานี ๑๑ มีจำนวนคำ ๑๑ คำ นิยมอ่านเสียงสูงกว่าปกติจึงจะเกิดความไพเราะ
การแบ่งจังหวะวรรคในการอ่าน มีดังนี้

วรรคหน้า ๕ คำ อ่าน ๒/๓ ๐๐/๐๐๐

วรรคหลัง ๖ คำ อ่าน ๓/๓ ๐๐๐/๐๐๐

ตัวอย่าง

การแบ่งจังหวะกาพย์ยานี ๑๑

เรื่อยเรื่อย/มารอนรอน//

ทิพากร/จะตกต่ำ//

สนธยา/จะใกล้ค่ำ//

ค่านิ่งหน้า/เจ้าตราตรู

เรื่อยเรื่อย/มาเรียงเรียง//

นกบินเสียง/ไปทั้งหมด//

ตัวเดียว/มาพลัดคู่//

เหมือนพ็อยู่/ผู้เดียวตาย//

การอ่านกาพย์ฉก ๑๖

การอ่านกาพย์ฉก ๑๖ จะต้องแบ่งจังหวะการอ่านคำในแต่ละวรรคดังนี้
หนึ่งบทมี ๓ วรรควรรคแรกมี ๖ คำ วรรคที่ ๒ มี ๔ คำ วรรคที่ ๓ มี ๖ คำ การอ่านจึงเว้นจังหวะทุกๆ ๒ คำ

๐๐ / ๐๐ / ๐๐ ๐๐ / ๐๐

๐๐ / ๐๐ / ๐๐

ตัวอย่าง

กลางไพร / ไก่ขัน / บรรเลง

ฟังเสียง / เพียงเพลง

ขอแจ้ง / จำเรียง / เวียงวัง